

ДАВСИЙН ТАЙПАНА ВОЛУ ІАМРАН КІАНТ ТІУФАЙЛ

(Дела реза хуэлийла цунна)

Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуэлийла цунна) доІа дина цунна: «**Я АллахІ, диканиг дийр дара аьлла цо ниййат дина долчу хІуманна тІехь цунна гІо дийр долу билгало лохьа цунна**».

БисмиллахІиррохьманиррохьим

Давсийн тайпана волу Іамран кІант Тіуфайл бусалба дин тІедале шайн тайпанан тхьамда а, Іарбойн гІарабевллачу эланех волу цхьаь а, ишта шайн кьонахаллица гІараваьллачарах цхьаь а хилла. ЦІергахь кхехкаш болу яй ца хедара цуьнан, я керта вогІучунна неІ кьевлина а ца хуьлура. Мецачунна яахІума а лора цо, кхерам болчунна кхерамазалла а хуьлуьйтура, гІо дехначунна орцах а волура иза. Тіуфайл вара дешна, похІма, хьекьал долуш стаг. Дика илланча а вара иза. Цунна девзара шайца башха ницкь болу мерза дешнаш, иштта кьаьхьа дерш а.

Тіуфайл, ТихІаматехь йолу шен кьоман хІусамаш дІа а тесна, Макка дІавахара. Делан Элчанна (Делера салам-маршалла хуэлийла цунна), кьурайшех болчу керстанашна а юккьехь марсабаьлла боьдуш кьовсам а болуш. ХІора а вара шена гІоьнча а, шен тобанна накьост а хилийта араваьлла, ткьа Делан Элча (Делера салам-маршалла хуэлийла цунна) вара шен Делан дине кхойкхуш. Цуьнан герз дара ийман а, бакьо а. Керста наха цуьнан кхайкхамашна дуьхьало йора шайгахь мел долчу герзашца, иштта тайп-тайпанчу некьашца нах цунах кьехка а бора.

Цу тІамна ша цхьана а тайпанара бина кечам а боцуш, шена лууш доццушехь, Тіуфайлна ша цу тобанашна юкьа воьдуш хилар гора, хІунда аьлча иза Макки чу цу балхана веана вацара, я цкьа а цул хьалха Мухьаммадан а (Делера салам-маршалла хуэлийла цунна), кьурайшийн а гІуллакхца бала хилла а бацара цуьнан.

Давсийн тайпана волчу Іамран кІантан Тіуфайлан, цу кьурайшийн Мухьаммадан а (Делера салам-маршалла хуэлийла цунна) кьовсамах доьзна цхьа дийцар кхолладелира. ЛадогІий вай цуьнга! Мел башха дийцар дай иза!

Тѳуфайлас дийцира: «Макка дѳакхечира со. Шайн сох бѳаѳрг ма-
кхийтти, кѳурайшийн эланаша, сихха суна тѳе а баѳхкина, соѳга чѳогѳачу
лерамца маршалла а хаѳттина, шайна юкѳахѳ баѳрчче а ваѳккхина,
охѳахаийра со. Цул тѳаѳхѳа, кѳаной а тѳе а гулбелла, цара соѳга элира: «Хѳай
Тѳуфайл, тхан махка веана хѳо, ша пайхамар ву бохуш харц кхайкхамаш беш
волчу хѳокху стага тхан болх талхийна, тхан ницкѳ аѳтта дѳабахийтина, тхан
тоба йохийна. Тхо кхоѳрург хѳун ду хѳуна аѳлча, хѳох а, хѳан кѳомана юкѳахѳ
долчу хѳан баѳччаллех а тхайна хилларг хиларна кхоѳру-кх тхо. Цу стаге
вист ма хилахѳара хѳо, цуѳнгара долчу цхѳана а хѳумане ла а ма доѳѳахѳара
ахѳа. Баккѳалла а, бозбуунчалла дар санна долу дош ма олу цо, доѳзалхо,
нана дѳасакѳастадо, ваша вешех а воккху, майрий, зудий дѳасакѳастадо».

Валлахѳи, цунах лаѳцна долу инзаре тамашийна хабарш дуѳйцура цара,
цо лелош долу тамашийна хѳуманаш сайна а, сайн кѳомана а бале довларна
со кхера а веш. Сан саѳам хилира, цунна аѳттехѳа ца ваха, цуѳнга вист дѳа ца
хила а, цуѳнга ла ца дегѳа а.

Иуѳйранна Хѳаѳжѳенна гонаш а даха, иштта (цунна гонах шайна лолла
деш) оха язѳина лелош йолчу жѳарех беркат эѳа со воѳдучу хенахѳ, аса сайн
шина а лерга бамбанаш доѳхкира, Мухѳаммадан (Делера салам-маршалла
хуѳлийла цунна) дешнех цхѳаѳ хилла а сайн лергашна хазарна кхийрина.

Бакѳдерг аѳлча, со оѳу лолла дечу метте чу ма-велли, Хѳаѳжѳенна
уллохѳ, тхайчух тера доѳу ламаз деш, тхайчух тера доѳу лолла деш,
хѳоѳттина ѳаш цхѳаѳ гира суна. Цуѳнан сурт хазделира суна, цо дечу
ѳибадатах чѳогѳа ѳеѳвелира со. Сайн лаамехѳ а доѳуш, цхѳаѳца цуѳрг хуѳлуш
цунна гергавоѳдуш, цунна уллохѳ карийра суна соѳ. Аллахѳна лиѳна хилла-
кх, цо дуѳйцург сан лергашна хазийта.

Суна цуѳнгара цхѳа хаѳа кѳамел хезира, аса сайга элира тѳаккха: «Хѳо
велла юсийла хѳан нана, хѳай Тѳуфайл! Хѳох, хѳекѳал а долуш, назманча а
волуш ма ву, вуониг, диканиг а ца кѳаѳталуш ма ваѳий хѳо!? Хѳун дара-те, цу
стага дуѳйцучуѳнга ла ца дугѳуш, хѳо сел чѳогѳа дуѳхѳалвалар!? Цо дуѳйцург
хѳайна дика хетча, тѳеоѳцур ма дара ахѳа; вуон ду аѳлла хетахѳ, ѳаддуѳтур ма
дара ахѳ».

Цул тѳаѳхѳа Делан Элча (Делера салам-маршалла хуѳлийла цунна) шен
ѳѳа дѳаваххалѳ цу чохѳ а ѳеѳна, ѳа шен ѳѳа воѳдучу хенахѳ цунна тѳаѳхѳе
дѳа а вахана, и шен керта ма-велли, ѳа волчу чу а ваѳлла, аса цуѳнга элира:
«Хѳай Мухѳаммад! Хѳан наха соѳга хѳох лаѳцна иштта, иштта кѳамел ма ди,

валлахИи, цара хьох дукха чІогІа кхерорна, сайн лергаш бамбица дІа а ма дуькънера аса. Амма АллахІна лиьна хилла-кх, суна хьан цхьадолу къамел хазийта, ткъа и къамел хазделира-кх суна. Хьайн балхах лаций дийцахьа».

ТІаккха Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) суна дийцира ша деанчух лаьцна. Иштта цо суна дийшира «Ихлас» а, «Фалакъ» а сураташ. ВаллахИи, цуьнгара санна хаза долу дешнаш хезна ма дацара суна, я цо деанчул нийсаниг (дин) гина ма дацара суна». ТІаккха аса сайн куьг кховдийра цуьнга. АллахІ воцург кхин дела вац, Мухьаммад Цуьнан элча ву, аьлла, тоьшалла дира ас. Иштта Ислам дин чу веара со.

Цул тІаьхьа Исламан белхаш а Іамош, цхьайолчу хенахь Маккахь Іийра со; сайна Іамалуччул дагахь Къуръанан сураташ а Іамийра аса. Сайн къам долчу ваха юха сайн ойла сецна яьллачу хенахь, аса Делан Элчане (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) элира: «ХІай Делан Элча, сан тайпано чІогІа аьлларг деш, лераме стаг ву со царна юкъахь; царна тІе дІа а вахана, уьш бусалба дине кхайкха воллу со. АллахІе суна цхьа билгало ехахь, аса уьш дине кхойкхучу хенахь суна гІо дийр долуш». ТІаккха Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) элира: **«Я АллахІ, цунна цхьа билгало лохьа!»**

Сайн къомана со тІевоьдучу заманчохь, церан хІусамаш сайна гучуйовлучу меттиге со дІакхаьчча, стогар санна долу нур хьаьжира сан шина бІаьрга юккье. ТІаккха аса элира: «Я АллахІ, сан а доцуш, кхечуьнан юьхьа тІе хьажадехьа и нур, баккъалла а, со шайн дина тІера дІавалар бахьана долуш, иза суна хилла таІзар ду царна моттарна кхоьру-кх со». ТІаккха и нур, дахана, сан шедан коьрта тІе делира. ДІаоьллина пханар санна йолчу сан шеда тІерачу нуьре хьийса буьйлира нах, гу тІера чувуссуш со а волуш. Со чувоьссича, сан да тІевеара суна. Иза воккха стаг вара. Аса цуьнга элира: «ДІавала суна уллора, сан да, со хьан кІант а вац, я хьо сан да а вац». Дас элира: «ХІунда, хІай сан жима кІант?!» Аса элира: «Ислам тІеэцна аса, Мухьаммадан (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) дине вирзина со». Дас элира: «ХІун дер тІаккха, сан жима кІант, сан дин а ду-кх хьан доллу дин». ТІаккха аса элира: «Воло, лийча а лийчий, хьайн бедарш а цІанъяй, цул тІаьхьа схьавола, сайна хьехнарг дІахьобхур ду аса хьуна». Вахана, лийча а лийчина, шен бедарш а цІанйина, цул тІаьхьа схьавеара и, тІаккха аса цуьнга шахІадат даладайтира, цо Ислам тІеийцира. Цул тІаьхьа сан хІусамнана схьаеара. Аса цуьнга элира: «ДІаяла суна уллора, со хьан хІусамда а вац я хьо сан хІусамнана а яц». Цо элира: «ХІунда, сан дай, наний хьайна машина хиларг?!» ТІаккха аса элира: «Исламо дІасакъастий вайшиь. Ислам-дин

тІеэцна, Мухьаммадан (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) дине вирзина со». Цо элира: «ТІаккха сан дин а ду-кх хьан доллу дин». Аса элира: «Хьада йоло, «Зуш-Шаро» («Зуш-Шаро» – лаьмнашкара охьадогІучу татолана уллохь йолу цІу ю) цІе йолчу шовданан хица лийча». ТІаккха цо элира: «Сан дай, наний махина хиларг, «Зуш-Шаро» олучу цІуно берашна цхьа вуон болх барна ца кхоьру хьо?» «Аса хьобга ма аьлла: «Хьада йоло, нахана гена а ялий, цигахь лийча, аса сайна тІелоцу хьуна оцу кьорачу тІулго хьуна хІумма дийриг цахилар», – элира ас. ТІаккха, яхана, лийчира иза, цул тІаьхьа схьаеара. Аса цуьнга Ислам тІеэцийтира, иза Ислам-дине еара. Цул тІаьхьа давсийн тайпа схьакхайкхира аса; Абу ХІурайрат воцург, бисинарш дукха сиха а бацара Исламе бахка, ткьа Абу ХІурайрат вара утгар сиха Ислам тІеэцнарг.

Абу ХІурайрат (Дела реза хуьлийла цунна) сайца цхьаьна а волуш, Делан Элча (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) волчу Макка веара со. ТІаккха Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) элира: «ХІун ду хьуна тІехьа, хІай ТІуфайл?» Аса элира: «Бакьонна дуьхьало еш долу пардо шайна тІехь долу дегнаш а, доккха керсталла а ду-кх. Давсийн тайпа песакьалло а, Іесалло а кІелдитина-кх...». Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна), хьалагІаьттина, эца а эцна ламаз дина, шен ши куьг стигала хьалаайдира. Абу ХІурайрата (Дела реза хуьлийла цунна) элира: «Сайна иза иштта гича, со кхеравелира, цо сан кьомана сардам боьхуш доІа а дина, сан кьам хІаллакьхиларна». Аса элира: «Вай, сан кьам!» Амма Делан Элча (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) ала вуьйлира: «Я АллахІ, давсийн тайпа нийсачу новкьа даккхахьа, я АллахІ, давсийн тайпа нийсачу новкьа даккхахьа, я АллахІ, давсийн тайпа нийсачу новкьа даккхахьа».

Цул тІаьхьа, ТІуфайлна (Дела реза хуьлийла цунна) тІе а воьрзуш, цо элира: «Воло, хьайн кьам долчу а гІой, цаьрца кІеда-мерза а хуьлуш, уьш Исламе кхайкха». Аса элира: «Давсийн тайпанан лаьттахь Іийра со, уьш Исламе а кхойкхуш, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) Мадинате хІижрат даллац. Иштта, Бадр а, Ухьуд а, Хандакь а гІазоташ хилира. ТІаккха со Пайхамар (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) волчу веара, сайца цхьаьна – Ислам-дин тІе а эцна, Ислама чохь нисбеллачу давсийн тайпанан дезткьа цІа чу богІу нах болуш. Делан Элчанан (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) тхох самукьаделира, цо Хайбар гІазотехь караеанчу хІонсан декье а дахийтира тхо, кхиболчу бусалба нахаца цхьаьна. Оха элира: «ХІай Делан Элча, айхьа мел дечу гІазоташкахь хьайн эскаран аьтту агІор болу тІам бехьа тхан тайпанах, иштта тхан кхайкхамна цІе а

тиллахъа «мабрур» («къобалхилларг»). Цул тІаьхъа Делан Элчанца (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) даима лийлира со, Дала цуьнга Макка яккхийтталц».

Цкъа ТІуфайлас (Дела реза хуьлийла цунна) элира: «ХІай Делан Элча, Хьамаматан кІентан Іамран «Зуль-каффайни» цІе йолу цІу яго вахийтахъ со». Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) шена бакъо а елла, шен къомах йолчу тІеман цхъана жимачу тобанца цига вахара и. Цунна тІе а кхаьчна, ТІуфайл (Дела реза хуьлийла цунна) и яго дагахъ дІавола ма-веллинехъ, цунна вуон дан кечбелла, иштта шена вуон дахъ, цу «Зуль-каффайни» цІе йолчу цІуно цІогІа тоьхна иза хІаллакваре ладоьГІна, цунна гонах гулбелира зударий, божарий, бераш. Амма ТІуфайл (цІуна лолла дечу нехан бІаьргашна хьалхха) и яго тІеволавелира. Цуьнан кийрахъ цІе йогура, вега а веш, мохьбеттара цо:

– ХІай Зуль-каффайни, вац-кха со хьан лех цхъаь,
Хьо дуьнен чу ялале хьалха ду тхан дуьнен чу довлар,
Хьан кийра цІе йилли аса...

ЦІаро и цІу ягийна дІаяккхарца цхъаьна, дІаделира давсийн тайпанехъ дисина долу цхъа цуьрг долу ширк (Делаца накъост вар)». Давсийн тайпано массара а Ислам тІеийцира, уьш шайн динехъ дукха дика нис а белира.

Іамран кІант ТІуфайл (Дела реза хуьлийла цунна) цул тІаьхъа а Делан Элчанах (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) дІа ца хедаш лийлира, Пайхамар (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) шен Деле дІаверззалц. Пайхамар (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) дІаваьлча, паччахьалла Абу Бакр Сьддикъе дирзира, ТІуфайл шен сица, туьрца, кІантаца а Делан Элчанан (Делера салам-маршалла хуьлийла цунна) халиф волчу Абу Бакр Сьддикъан (Дела реза хуьлийла царна) омранна кІел веара. Динна букътоьхначаьрца болу тІом дІаболийча, ТІуфайл (Дела реза хуьлийла цунна) шеца цхъаьна шен кІант Іамр а волуш, бусалба нехан эскарийн хьалхарчу декъе а хІоьттина, Мусайлиматуль-каззабана дуьхьал тІом бан аравелира.

«Йамама» олучу меттиге дІавоьдучу новкъахъ цунна гІан дайнера. Шен накъосташка элира цо: «Цхъа гІан дайна-кх суна, и тидийша». Цара элира: «ХІун гина хьуна?» «Сайн корта баьшна гина-кх суна, ткъа сан багара олхазар араделира. Иштта цхъа зуда а гира суна со шен кийра вуьллуш. Сайн кІант Іамр а гира суна, чІогІа лерина со лоьхуш лелаш, амма тхойшинна

юкѡахѣ цѣѡа пардо дара», – элира цо. Тѡаккѡа цара элира: «Диканиг хир ду, Дала мукѡалахѣ!»

Тѡаккѡа Тѡуфайлас (Дела реза хуѡлийла цунна) ша элира: «Аса-м и гѡан тидна шуна. Сан корта башаран маѡѡна – и дѡабоккхург хилар ду; сан кийрара арадаѡлла долу олѡазар – сан дегѡа чуѡра арадер долу сан са ду; со шен кийра виллина ѡолу зуда – суна аѡѡкина, со шен кийра вуѡллур волуш долу латта ду; сан кѡанта ѡамра со лехар – аса ирс ѡѡцур долчу Делан новкѡахѣ со дѡакѡалхар ду, Делан пурбанца, амма иза тѡаѡѡо дѡакѡелхар ву».

«ѡамама» цѡе ѡолчу тѡеман майданахѣ давсийн тайпана волчу гѡараваѡллачу ѡамран кѡанта Тѡуфайлас (Дела реза хуѡлийла цунна) инзаре чѡогѡа кѡахѡийгира ѡцу тѡеман майданахѣ ѡцу гѡазотехѣ ша вожжалц. Цуѡнан кѡантах ѡамрах лаѡцна аѡлча, иза чевнаша шегара гѡора эшоллц а, иштта шен аѡтту куѡг дѡадаккѡалц лийтира. Тѡаккѡа Мадинате вуѡавеара иза, «ѡамама» олучу тѡеман майданан лаѡттахѣ шен да а, шен куѡг а дитина.

Хаттѡабан кѡант ѡумар паччахѣ волчу заманѡохѣ, Тѡуфайлан кѡант ѡамр (Дела реза хуѡлийла цаѡршинна) иза волчу ваѡана хиллера. ѡумар-Фарукѣ (Дела реза хуѡлийла цунна) волѡохѣ хевшина ѡаш нах а болуш, цунна яаѡѡума чуеара, тѡаккѡа цо нах шуѡне кѡайкѡира. Тѡуфайлан кѡант ѡамр (Дела реза хуѡлийла цунна) даарна ѡѡстах таѡѡира. ѡумара (Дела реза хуѡлийла цунна) цуѡнга элира: «Хѡун хилла хѡуна?! Хѡайн куѡг ца хиларна иѣхѣ хеташ, ѡѡстахѡаѡлла хир ву хѡо кѡу даарна?!» ѡамра (Дела реза хуѡлийла цунна) элира: «Хѡаѣ, ву со, хѡай бусалба неѡан паччахѣ!» ѡумара (Дела реза хуѡлийла цунна) элира: «Валлахѡи, Делан некѡахѣ дѡадаѡккѡина долчу цу хѡайн куѡйгаца и кѡаѡа аѡѡа кегийча а бен, аса цуѡнан чам боккхур ма бац... Валлахѡи, кѡу наѡана юкѡахѣ хѡо воѡург кѡин цѣѡа а ма вац, шеѡ цѣѡа дакѡа ялсаманехѣ долуш». Цо дуѡйцург ѡамран куѡг дара.

Шен дех кѡаѡстичѡѡана дуѡйна, Делан некѡахѣ дѡакѡалѡаре сатуѡйсуш ѡолчу ѡѡланаша паргѡат ца вуѡтура ѡамр. «ѡрмук» олучу тѡеман майданахѣ гѡазот доладелча, сѡхѡа аравелира ѡамр (Дела реза хуѡлийла цунна) цига боѡлхуѡаѡрца цѣѡаѡна. И цигахѣ лийтира, шен дас сатийсина долчу Делан некѡахѣ ша дѡакѡалѡѡалц.

АллахІа кѣинхетам бойла давсийн тайпанан волчу Іамран кІантах ТІуфайлах.
Иза гІазот ву, иштта гІазотехь кхелхинчу кІентан да а ву.

Гочдинарг – Хатаев Хизрин Руслан
Рецензент – М.Р. Эдихаджиев, С.Р. Магамедов
Редактор – А.А. Гайтукаев
Верстка – С-М. Тасуев
Подписано в печать 00.00.20.... г.
Тираж ... экз.